

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Lämpimästi tervetuloa

Mitä kuuluu lukiodiplomien kehittämislle? –webinaariin

Varmt välkommen till webinariet

Vad är senaste nytt inom utvecklingen av gymnasiediplomen?

- Webinaari alkaa hetken kuluttua.
- Webinaarin yhteinen osuus klo 15.00-15.30 tallennetaan ja on katsottavissa kahden viikon ajan (6.11-19.11.2024) [webinaarin tapahtumasivulta](#).
- Webinaarin aikana voi kirjoittaa kysymyksiä ja kommentteja chatiin.
- Pidäthän mikrofoni suljettuna ja kamera pois päältä muiden puheenvuorojen aikana.
- Webinariet börjar snart. Den gemensamma delen kl. 15.00 – 15.30 spelas in och inspelningen är tillgänglig under tiden 6.11-19.11.2024 på webinariets [evenemangssida](#).

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Suuntaviivoja lukiokoulutuksen kehittämiseksi

Oppimisen tuki ja erityisopetus
Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä
Englanninkielinen yo-tutkinto
Taito- ja taideaineiden yo-kokeet

Opetusneuvos, yksikön päällikkö Petri Lehikoinen
Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö

Lukiokoulutusta koskeva hallituksen esitys

Taustaksi:

- Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa lukiokoulutuksen keskeinen tavoite on varmistaa laaja-alainen yleissivistys sekä tuottaa opiskelijoille jatko-opintokelpoisuus.
- Lukiokoulutusta kehitetään tulevaisuudessakin omana koulutusmuotonaan, jolla on oma toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä rahoitusjärjestelmä.

Lukiolakiin ehdotettavilla muutoksilla vahvistettaisiin lukiolaisten oikeutta oppimisen tukeen. Laissa säädettäisiin opiskelijoiden oikeudesta tukiopeukseen ja erityisopetukseen.

Lukion rahoitukseen kuuluva pienten lukioiden korotus uudistettaisiin tukemaan koulutuksen saavutettavuutta ja sivistyksellisten oikeuksien toteutumista.

Lukiolakiin ja ylioppilastutkintolakiin ehdotettavilla muutoksilla mahdollistettaisiin englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen tiukasti rajatuin kriteerein.

Ylioppilastutkintoon ehdotettavilla muutoksilla mahdollistettaisiin taito- ja taideaineen kokeen suorittaminen osana ylioppilastutkintoa.

#LOPS2021

2027 – 2030

- Syventävä vaihe
- Hiotaan hyviä käytäntöjä ja nautitaan laadukkaasta lukiosta
- Taito- ja taideaineiden yo-kokeet ja englanninkielinen yo-tutkinto käyttöön

2024 – 2027

- Tuotekehittelyvaihe
- Uusien LOPS-perusteiden kaikki mahdollisuudet käyttöön
- Oppimisen tuen ja erityisopetuksen luvun päivitys
- Taito- ja taideaineiden yo-kokeiden sekä englanninkielisen yo-tutkinnon kehitystyö
- **Lukiodiplomien kehittämistyö**

2021 – 2024

- Sisäänajovaihe
- Uudet rakenteet, uusien sisältöjen ja laaja-alaisen osaamisen sisäistäminen

HE: Oppimisen tuki ja erityisopetus eriytetään

- **28 § Oikeus oppimisen tukeen:** Opiskelijalla on oikeus oppimisen tukeen tässä laissa tarkoitettujen opintojen aikana. Oppimisen tuki on opiskelijan tarvitsemaa tukiovetusta, ohjausta ja tukea, jota hän tarvitsee lukion oppimäärän suorittamiseksi. Tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Tuen tarvetta tulee arvioida opintojen alussa sekä säännöllisesti opintojen edetessä. Tukitoimet kirjataan opiskelijan pyynnöstä hänen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa.
- **28 a § Oikeus erityisopetukseen:** Opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi eikä 28 §:ssä tarkoitettu oppimisen tuki ole riittävää opiskelijan tuen tarve huomioon ottaen. Erityisopetus kirjataan opiskelijan pyynnöstä hänen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa. Opiskelijan oikeudesta opiskelun edellyttämiin avustajapalveluihin, erityisiin apuvälineisiin ja muihin palveluihin säädetään erikseen.
- **28 b § Päätös erityisopetuksesta** Koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijalle annettavasta erityisopetuksesta. Opiskelijaa ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa tulee kuulla ennen tässä momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä. Jos oppivelvolliselle on tehty perusopetuslain 17 §:ssä tarkoitettu päätös erityisestä tuesta ja päätös on voimassa perusopetuksen päättyessä, koulutuksen järjestäjän on selvitettävä ja arvioitava opiskelijan erityisopetuksen tarve perusopetuksen aikana tehdyn erityisen tuen päätöksen perusteella.
- **49 § Oikaisuvaatimus:** Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta, jos päätös koskee: 5) oikeutta saada uskonnon tai elämäkatsomustiedon opetusta; 6) **oikeutta saada erityisopetusta.** Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa
- **Nykyinen 28 § Oppimisen tuki:** Opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Tuen tarvetta tulee arvioida opintojen alussa sekä säännöllisesti opintojen edetessä. Tukitoimet kirjataan opiskelijan pyynnöstä opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Opiskelijan oikeudesta opiskelun edellyttämiin avustajapalveluihin, erityisiin apuvälineisiin ja muihin palveluihin säädetään erikseen.

Lukiokoulutuksen oppimisen tuen ja erityisopetuksen uudistus

Opetushallitus tukee koulutuksen järjestäjiä uudistuksen toimeenpanossa: informaatio-ohjaus, webinaarit, tukimateriaalit...

LOPS-perusteiden kirjoitustyö OPH:ssa sekä oppimisen tuen ja erityisopetuksen seurantaryhmän työskentely 13.9.2024–28.2.2025

2024

LOPS-perusteiden seurantaryhmä aloitti 13.9. Luvun 4.2 kirjoitustyö OPH:ssa.

Hallituksen esitys eduskunnan käsittelyssä lokajoulukuussa

LOPS-perusteiden luonnos lausunto-kierrokselle vuoden vaihteessa

Luvun 4.2 viimeistely tammi-helmi-kuussa

OPH:n johtokunnan kuuleminen

LOPS-perusteiden päivitysmääräys maaliskuussa

Paikalliset LOPS-päivitykset kevään aikana

Päivitetyt LOPS:t käyttöön 1.8.2025

2025

Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä

Hallitusohjelma: ”Lukiokoulutuksen järjestäminen turvataan alueilla, joilla lasten ja nuorten määrä vähentyy voimakkaasti. Hallitus uudistaa lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän vastaamaan paremmin lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Rahoitusmallin muutoksista tehdään kattavat vaikutusarvioinnit ja niiden pohjalta valmistellaan hallituksen esitys vuoden 2025 loppuun mennessä. Rahoitusmallin muutokset toteutetaan riittävän pitkällä siirtymäajalla. Tavoitteena on säilyttää kattava lukioverkko. Uudistetaan lukion rahoitukseen kuuluva pienten lukioiden lisätukemaan koulutuksen saavutettavuutta ja sivistyksellisten oikeuksien toteutumista. Edistetään kuntien välisen rahoitusvastuun tasapuolista jakautumista kotikunnan mukaan.”

- Vakain rahoitusasema olisi jatkossa sellaisilla pienillä lukioilla, joilla on syrjäinen sijainti tai joiden opetuskieli on kunnan vähemmistökieli: rahoitus säilyisi nykytasolla
- Sellaisille pienille lukioille, jotka eivät ole syrjäisiä tai jotka eivät edusta kunnan vähemmistökieltä, esitetään mallia, jossa yksikköhinnan korotus olisi puolet nykytasoon nähden

Englanninkielinen yo-tutkinto

- ✓ Tarvitaan pohjaksi englanninkieliset lukio-opinnot
 - Tarkoitettu ainoastaan niille, jotka eivät pysty suoriutumaan lukio-opinnoista ja eivätkä lukio-opintoihin tullessaan yo-kokeista suomen tai ruotsin kielellä
 - On kuitenkin suoritettava yo-tutkinnossa vähintään S2/R2-oppimäärän koe suomen tai ruotsin kielessä
 - Englanninkielinen lukiokoulutus edellyttää järjestämislupaa okm:ltä
- ✓ Koskisi toteutuessaan elokuussa 2026 aloittavia, ensimmäinen englanninkielinen yo-tutkintokerta mahdollisesti syksyllä 2028
- ✓ Opetushallitus päivittänyt LOPS-perusteiden englanninkielisen version mahdollisia järjestämisluvan hakijoita varten
 - Julkaistiin www.oph.fi-sivuilla 31.10.2024
 - <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2024/opetushallitus-julkaisi-paivitetyin-englanninkielisen-kaannoksen-nuorten>

Lukiodiplomijärjestelmän kehittäminen 2024–2027

LUKIODIPLOMIJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN LAINSÄÄDÄNNÖN JA OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEIDEN POHJALTA

Lukiolain mukaisesti lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavia erityistä osaamista ja harrastuneisuutta osoittavan näytön sisältäviä opintokokonaisuuksia (lukiodiplomi).

HALLITUSOHJELMAN MUKAISEN LUKIODIPLOMIUUDISTUKSEN VALMISTELUN TUKEMINEN

Hallituksen esitys kohdistuu nuorille tarkoitettuun lukiokoulutuksen oppimäärään (810/2018) sisältyviin pakollisiin taito- ja taideaineisiin. Musiikin, kuvataiteen, liikunnan lukiodiplomit muuttuisivat ylioppilastutkinnon kyseisten taito- ja taideaineiden koesuorituksiksi.

Taito- ja taitoaineiden yo-kokeet

- ✓ Koskisivat elokuussa 2027 aloittavia lukiolaisia
- ✓ Ensimmäiset kuvataiteen, liikunnan ja musiikin yo-kokeet mahdollisesti syksyllä 2029
 - Koostuvat valmistavasta näytöstä (oma näyttöpäivä) ja varsinaisesta yo-kokeesta
- ✓ Opetushallitus asettanut valmistelun tueksi seurantaryhmän ja oppiainekohtaiset alatyöryhmät
- ✓ Kansainväliset oppiainekohtaiset vertailuselvitykset valmistuivat alkusyksystä
 - Hyviä malleja, mutta yksikään ei sovi sellaisenaan Suomen yo-tutkintoon
 - Erityisen kiinnostavia malleja esim. Irlannissa, Tanskassa ja Unkarissa
 - Taito- ja taideaineiden loppuvaiheen näyttökokeet käytössä suurimmassa osassa ns. länsimaita
- ✓ Tulossa mahdollisesti pieniä yo-kokeeseen liittyviä LOPS-perustemuutoksia
 - Olennainen ero yo-kokeissa lukiodiplomeihin verrattuna se, että yo-kokeet perustuvat muiden oppiaineiden tavoin LOPS-perusteiden tavoitteisiin eikä kyse ole enää erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näytöstä

Muistetaan lukiodiplomeiden hienous

Lukiodiplomit LOPS-perusteissa, alaluku 6.23

- Paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltäviin opintojaksoihin voivat kuulua eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavat lukiodiplomit.
- Lukiodiplomien tehtävänä on antaa opiskelijalle mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan pitkäkestoisen näytön avulla.
- Lukiodiplomi kuvaa monipuolisesti opiskelijan tavoitteellista työskentelyä, kehittyneitä taitoja ja syvällistä osaamista.
- Opiskelija tutkii ja ilmaisee kulttuurisesti moninaista todellisuutta eri oppiaineille ominaisin keinoin. Lukiodiplomin suorittaminen hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista.
- Opiskelija ilmentää lukiodiplomillaan ajattelun, tuottamisen, tulkinnan ja arvottamisen taitojaan sekä omaehtoista harrastuneisuuttaan.
- Lukiodiplomi luo edellytyksiä oman ja toisten osallisuuden, toimijuuden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamiselle lukioyhteisössä.
- Lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa...
- Lukiodiplomin laajuus on kaksi opintopistettä.
- Lukiodiplomit tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida lukio-opintojen aikana karttunutta osaamistaan ja vahvuuksiaan jatko-opintojen näkökulmasta. Lukiodiplomit täydentävät lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen osoittamaa osaamista.

Kiitos!

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Miten lukiodiplomien sisällöllinen kehittäminen etenee?

Katsaus lukiodiplomijärjestelmän kehittämistyön 2024–2027 ajankohtaisiin toimenpiteisiin ja näkymiin

opetusneuvos Mikko Hartikainen
Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö
Kasvatus, koulutus ja osaaminen
Opetushallitus

Hallitusohjelman mukaisen uudistuksen valmistelusta

Selkeät valmisteluvastuut, jotka edellyttäisivät yhteistä tiekarttaa ja tiivistä yhteistyötä sekä keskeisten sidosryhmien osallistamista ja viestintää.

Ylioppilastutkintolautakunta vastaa taito- ja taideaineiden kokeiden kehittämisestä osaksi ylioppilastutkintoa.

Opetushallitus vastaa mahdollisista lukion opetussuunnitelman perustemuutoksista sekä taito- ja taideaineiden pedagogiikan kehittämisen ja opetushenkilöstön valmiuksien vahvistamisesta.

Opetushallitus vastaa lukiodiplomien kehittämisestä.

30 vuotta lukiodiplomin kehitystyötä

- Ylioppilastutkinnon kehittämistyöryhmän mietintö 1993 (Komiteamietintö 1993:25)
- Opetushallitus käynnisti lukion taito- ja taideaineiden arvioinnin kehittämisen 1995
- Lukiodiplomityöryhmän ehdotus 1998 (OKM 18:1998)
- Opetushallitus vahvistaa suorittamisen ehdot ja arviointikriteerit valtakunnallisesti
- Kaikilla lukioilla mahdollisuus järjestää 1999-2000 alkaen
- Lukiodiplomitodistus lukion päättötodistuksen liite
- Lukion opetussuunnitelman perusteet 2003, 2015, 2019

Lukiodyplomien jatkokehittäminen

Eduskunnan sivistysvaliokunta edellytti 2018 lukiolain hyväksymisen yhteydessä, että opetus- ja kulttuuriministeriö selvittää lukiodyplomien muuttamisen kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi (SiVM 2/2018 vp)

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti selvityshenkilöt 19.12.2019

Selvitys luovutettiin opetus- ja kulttuuriministeriölle 12.1.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksianto Opetushallitukselle (25.11.2021) Suunnitelma lukiodyplomien jatkokehittämisestä ja esitys toimeenpanosta, aikataulusta ja laskelma uudistuksen kustannuksista

Esitys luovutettiin opetusministeri Li Anderssonille 29.11.2022

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023

Lukiodiplomijärjestelmän kehittäminen 2024-2027

Lähtökohdat

- Lukiodiplomien sisällöllistä kehittämistyön opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannon pohjalta. Laaja kokonaisuus perustuu Opetushallituksen ministeriölle valmistelemaan [kehittämissuunnitelma-esitykseen](#) (2022)
- **Opetushallitus vastaa tehtävänsä mukaisesti lukiodiplomijärjestelmän kansallisesta kehittämisestä.**
- **Uudistamme lukiodiplomijärjestelmää ja tavoitteena parantaa niiden suorittamisen edellytyksiä. Lukiodiplomeja kehitetään osana lukion koko oppimäärän suoritusta.**
- **Kehittämistyö perustuu lukiodiplomijärjestelmän vahvuuksiin ja aiempaan kehittämistyöhön. Edistämme toimenpiteitä kunkin lukiodiplomiaineen näkökulmasta.**
- **Lähtökohtana yhteistyö lukioiden, yliopistojen ja muiden sidosryhmien kanssa.**
- Opetushallitus edistää hallitusohjelman mukaista uudistuksen valmistelua, joka kohdistuu lukiokoulutuksen pakollisiin taito- ja taideaineisiin.
- Opetushallitus päivittää suunnitelmia kehittämistyön edetessä.

Lukiodiplomijärjestelmän kehittämistyön tavoitteita

Opetushallituksen kehittämissuunnitelma -esityksen (2022) pohjalta

- Lukiodiplomilla mahdollistetaan jatkossakin osaamisen osoittaminen ensisijaisesti oppiaineissa, joilla ei ole koetta ylioppilastutkinnossa.
- Tavoitteena on tukea lukiodiplomien järjestämisen kehittämistä lukioissa, jotta niiden suorittaminen ja arviointi olisi opiskelijoille entistä yhdenvertaisempaa, luotettavampaa ja saavutettavampaa.
- Kehitetään lukiodiplomien arviointilinjauksia ja -menettelyjä.
- Kehittämistyössä huomioidaan digitaalisuuden mahdollisuudet lukiodiplomien järjestämisessä.
- Tuetaan lukiolainsäädännön mukaisia yhteistyön ja koulutuksen hankkimisen mahdollisuuksia.
- Tavoitteena on luoda paremmat edellytykset lukiodiplomien hyödyntämiselle jatko-opintoihin haettaessa.
- Tuetaan hallitusohjelman mukaista valmistelua. Opetushallitus vastaa LOPS2019 -perusteiden muutoksista sekä tukee taito- ja taideaineiden pedagogiikan kehittämistä ja opetushenkilöstön valmiuksien vahvistamista.
- Kehittämistyötä 2024–2027 tehdään käytettävissä olevien resurssiensa puitteissa.

Lukiopidiplomijärjestelmän kehittämistyö 2024-2027

Toimenpiteitä

2024

- **Kotitalouden, käsityön, median, tanssin ja teatterin lukiopidiplomin tukimateriaalit 2024–2025**
 - **Opetussuunnitelmatyön tukimateriaali suunnittelu ja tuottaminen**
 - **Opetuksen ja arvioinnin tukimateriaalin suunnittelu**
- **Lukiopidiplomiaineessa suoritettujen opintojen ja lukiopidiplomien kartoittamista (KOSKI-data)**
- Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän ja sen jaoksen lakiesityksen valmistelutyöhön osallistuminen
- Opetushallituksen hallitusohjelman mukaista valmistelua tukeva seurantaryhmä ja kolme alatyöryhmää
- Kartoitukset tutkintoon sisältyvistä musiikin/kuvataiteen/liikunnan kokeista suorituksista ja näytöistä eri maissa ja kansainvälisissä koulutusohjelmissä
- Kuvataiteen, musiikin ja liikunnan LOPS2019-tukimateriaalin suunnittelu

Lukiodiplomijärjestelmän kehittämistyö 2024-2027

Suunniteltuja toimenpiteitä ja alustavaa aikataulua

2025

- Lukiodiplomiaineiden opetuksen ja arvioinnin tukimateriaalien tuottaminen
- Mahdollinen lukiodiplomitarjonnan kehittäminen
- Lukiodiplomien järjestämistä ja arviointia kehittävät koulutukset ja seminaarit
- Lukiodiplomien arviointimenettelyn ja -linjausten kehittäminen
- Kartoitus yhteistyöstä ja koulutuksen hankkimisesta sekä osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta lukiodiplomiaineiden opinnoissa
- Kuvataiteen, musiikin ja liikunnan LOPS2019-tukimateriaalin tuottaminen

2026-2027

- Mahdollisten uusien lukiodiplomien kehittäminen
- Toimenpiteitä lukiodiplomiaineiden pedagogiikan kehittämiseksi ja opetushenkilöstön valmiuksien vahvistamiseksi
- LOPS2019 muutosmääräyksen valmisteluprosessi, Lukiodiplomien suoritusohjeiden valmistelu
- Toimenpiteitä kuvataiteen, musiikin ja liikunnan pedagogiikan kehittämiseksi ja opetushenkilöstön valmiuksien vahvistamiseksi

Kehittämistyön suunnitelmia päivitetään työn edetessä. Toimenpiteitä tehdään käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Opetushallituksen seurantaryhmä ja alatyöryhmät

Hallitusohjelman mukaisen lukiodiplomi uudistuksen valmistelun tukeminen

- Seurantaryhmä alatyöryhmineen tukee lainsäädäntöuudistuksen valmistelua ja luo edellytyksiä taito- ja taideaineiden kokeiden kehittämiseksi (toimikausi 5.4.2024-31.12.2024).
- Seurantaryhmä ohjaa ja koordinoi alatyöryhmien työskentelyä sekä kokoaa ja tarkastelee alatyöryhmien näkemyksiä.
- Alatyöryhmät pohtivat, ideoivat ja esittävät oppiainekohtaisia ideoita, ratkaisumalleja ja vaihtoehtoja.
- Lopputuloksen sisällöstä:
 - Seurantaryhmän kokoamat lukiokoulutuksen ja ylioppilastutkinnon lähtökohdat taito- ja taideaineiden kehittämiseksi
 - Musiikin, kuvataiteen ja liikunnan alatyöryhmien tuottamat yhteenvedot näkemyksistään ylioppilastutkinnon kokeen kehittämisen tueksi.

Kansainväliset kartoitukset työskentelyn tukena

- Työryhmätyöskentelyä tueksi on tuotettu kartoitukset eri maiden koulutusjärjestelmissä ja kansainvälisissä koulutusohjelmissä tutkintoon sisältyvistä musiikin/kuvataiteen/liikunnan kokeista, suorituksista ja näytöistä toisen asteen yleissivistävää lukiokoulutusta vastaavissa koulutuksissa (1.5.2024-30.8.2024)
- Kuvataide: Jani Vepsä, Taiteen maisteri, väitöskirjatutkija, Taiteen ja median laitos, Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, Aalto-yliopisto
- Liikunta: Kasper Salin, apulaisprofessori, Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto
- Musiikki: Inga Rigandi, Musiikin tohtori (MuT), Sibelius-Akatemia, Musiikkipedagogi AMK, Kasvatustieteiden maisteri (KM)

Kansainvälisten kartoitusten tuloksista

- Ilahduttavan monen maan lukiokoulutusta vastaavassa koulutuksessa tutkintoon sisältyy jonkinlainen taito- ja taideaineen koe.
- Pääosassa tarkastelluista malleista löytyi sekä näyttökoe että kirjallinen osuus. Tyypillisesti taito- ja taideaineiden kokeisiin sisältyy jonkinlainen kirjallinen koe/kokeita ja pidempikestoinen taiteellisen tai taidollisen näytön osuus. Mahdollisuus taito- ja taideaineen eri tasoihin kokeisiin on käytössä monissa maissa.
- Taito- ja taideaineiden kokeiden laajuudessa ja kestossa on paljon maakohtaista vaihtelua. Taito- ja taideaineiden kokeet ja näytöt arvioidaan monissa maissa osaksi oppilaitostasolla ja joiltain osin arviointi toteutetaan ulkoisena, kansallisen toimielimen/viranomaisen toimesta.
- Tuloksista pääteltävissä, että taito- ja taideaineiden kokeiden edellyttämä osaaminen eroaa monissa maissa siitä, millaista osaamista suomalaisessa lukiokoulutuksessa näissä aineissa tavoitellaan.
- Taide- ja taitoaineen kokeiden rakenne, sisällöt, arviointi ja toimeenpano, kuten kyseisen maan koulutusjärjestelmäkin, on uniikki. Tarkastellut mallit eivät ole siten sellaisenaan hyödynnettävissä taito- ja taideaineiden kokeiden kehittämisessä osaksi ylioppilastutkintoa.

Kartoitusten tuloksista

Kuvataide

- **Kartoituksen 2. vaiheen tarkastelussa: Australian pääkaupunkiterritorio, Bulgaria, Irlanti, Pohjois-Irlanti/Iso-Britannia, Italia**
- Hyvin erilaisia toteutus- ja arviointimalleja: Opintojaksosuorituksia, näyttöitä, käytännön kokeita ja kirjallisia kokeita, vuosien, kuukausien ja päivien mittaisia, keskitettyjä ja paikallisia rakenteita. Tarkastelluista malleista mikään ei suoraan sovellu ylioppilastutkintoon
- Osasta mahdollisesti tukea ja mallia kuvataiteen pedagogiikan ja arviointiosaamisen kehittämiseen
- Osasta tukea kuvataiteen valmistavan näytön ja digitaalisen kokeen kehittämiseen: Referenssejä erilaisia tietoja ja taitoja osoittavista tehtävyytyypeistä ja kuvallisten tehtävien järjestelyjen yhdenmukaisuudesta

Musiikki

- **Kartoituksen 2. vaiheen tarkastelussa: Victoria/Australia, Irlanti, Israel, Tanska, Unkari, Uusi-Seelanti**
- Kaikissa kokeissa: kirjallinen koe/kokeita ja käytännön näyttöosuus/osuuksia; Mahdollisuus eri tasoihin kokeisiin; Oman kulttuurin musiikkiosuus; Näyttökoe koulussa, kirjallinen koe usein valtakunnallinen, arviointi keskitetty; Loppukoe otetaan huomioon haettaessa jatko-opintoihin.
- Mitä enemmän opetuksessa painotettiin luovia taitoja, sitä monitahoisemmat kokeet.

Liikunta

- **Kartoituksen 2. vaiheen tarkastelussa: Grönlanti, Hollanti, Irlanti, Skotlanti, Tanska, Unkari**
- Käytettyjä koemuotoja: Portfolio, Projekt, Kirjallinen tai suullinen koe, Näyttökoe, Kurssityö. Joissakin maissa käytössä useampi eritasoinen koe.
- Kirjallisten kokeiden painoarvo 30 %-70 %. Kokeiden sisältöjen vaativuudessa melko paljon eroa. Arviointi vaihteli (sisäinen/ulkoinen).
- Valtaosa näyttökokeista perustui yhteen tai kahteen näytettävään liikuntamuotoon, jonka kokelas sai valita. Muutamassa maassa oli käytössä laajemmat kokeet, jotka edellyttivät monipuolista osaamista.

Lukiodiplomikohtaiset työpajat 15.30-16.30

- **Kotitalouden, käsityön, median, tanssin ja teatterin lukiodiplomien tukimateriaalit**
 - Opetussuunnitelmatyön tukimateriaalin esittely
 - Opetuksen ja arvioinnin tukimateriaalin lähtökohdat ja tämänhetkinen suunnitelma
- **Musiikin, kuvataiteen ja liikunnan LOPS2019-tukimateriaalit**
 - Tukimateriaalin tavoitteiden, alustavan rakenteen ja aikataulun esittely
 - Ideointia ja keskustelua tukimateriaalien tarpeista ja suunnitelman edelleen kehittämisestä

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Sammanfattning på svenska

Jolin Slotte, undervisningsråd
Enheten för den svenskspråkiga verksamheten

Inkludering av konst- och färdighetsämnen i studentexamen

- ✓ Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgrupp har berett förslaget enligt statsminister Petteri Orpos regeringsprogram, propositionen har överlämnats till riksdagen 10.10.2024.
- ✓ Reformen omfattar studerande som inleder sina gymnasiestudier i augusti 2027.
- ✓ En examinand kan avlägga ett studentprov i ett konst- och färdighetsämne inom bildkonst, gymnastik och musik tidigast hösten 2029.
- ✓ Ett prov i konst- och färdighetsämnen
 - ✓ kan avläggas i de obligatoriska konst- och färdighetsämnen som ingår i gymnasiets lärokurs
 - ✓ kan avläggas som ett av de fem studentproven som krävs för examen
 - ✓ Omfattar även ett arbetsprov där examinanden visar sådant kunnande som är karakteristiskt för läroämnet.
- ✓ Alla gymnasier har en skyldighet att ordna studentprov i konst- och färdighetsämnen (bildkonst, gymnastik och musik).
- ✓ Gymnasiets egna lärare gör en preliminär bedömning varefter studentexamensnämndens censorer bedömer alla prestationer.
- ✓ Det är möjligt att det kommer vissa ändringar i grunderna för gymnasiets läroplan.

Utvecklingsarbetet utförs som ett samarbete

- Utbildningsstyrelsen utvecklar gymnasiediplomsystemet när det kommer till innehållet på uppdrag av undervisnings- och kulturministeriet år 2024–2027.
- Utbildningsstyrelsen utför utvecklingsarbetet i samarbete med Studentexamensnämnden, sakkunniga vid gymnasier och universitet samt inom andra intressegrupper.
- Utbildningsstyrelsens uppföljningsgrupp och tre arbetsgrupper (bildkonst, gymnastik, musik) skapar förutsättningar för att utveckla studentexamen i enlighet med regeringens proposition.
- En kartläggning av olika länders utbildningssystem för bildkonst, gymnastik och musik när det gäller slutexamen, verkställande och prestationer inom utbildningar som motsvarar andra stadiet gymnasieutbildning.

Utveckling av gymnasiediplomen 2024–2027

- Gymnasiediplom avläggs i läroämnena där det inte går att visa sitt kunnande genom ett prov i studentexamen.
- Målet med utvecklingsarbetet är att premisserna för avläggandet av gymnasiediplom och praxis för bedömningen ska bli mer jämlika och tillförlitliga.
- Stödmaterial för ordnande av gymnasiestudier och gymnasiediplom i ämnen som inte är obligatoriska konst- och färdighetsämnen enligt gymnasieförordningen (810/2018).
- Stödmaterialen uppmuntrar och stöder läroplansarbete när det gäller gymnasiediplomsläroämnena, planering och genomförande av gymnasiestudier samt avläggande av samtliga gymnasiediplom.
- Ett fokusområde är att utveckla tillförlitligheten och jämlikheten i bedömningen av gymnasiediplom genom att förnya metoderna och riktlinjerna för bedömningen.

Studentprovet i konst- och färdighetsämnen skiljer sig från gymnasiediplomen

- ✓ Gymnasiediplom kan avläggas om gymnasiet erbjuder möjligheten.
- ✓ Studentproven grundar sig på målen för läroämnet – inte specialkompetens och specialintresse.
- ✓ Kunskaper som visas i studentexamensproven visar hur väl examinanden har tillägnat sig de kunskaper och färdigheter som beskrivs i grunderna för läroplanen för gymnasieutbildningen för unga och uppnått tillräcklig mognad (L502/2019 1 § 1 mom.)
- ✓ Högskolor kan bestämma om de beaktar gymnasiediplom vid antagning av studerande.

OPETUSHALLITUS
UTBILDINGSSTYRELSEN

Kiitos!
Tack!

